

פרשת דוד

יו"ע ע"י מוסדות "מקדש לדוד" ישראל
בראשות ובנשיאות כ"ק מורנו ורבנו האדמו"ר רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א
בן הצדיק המלוב"ן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי **חיים פינטו** זע"א

פרשת בחוקותי

1129 כ אייר תשפ"ב

זמני השבת

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע				
הדלקת נרות	6:57	7:12	7:07	7:16
מוציא שבת	8:14	8:16	8:17	8:14
רבנו תם	8:56	8:59	9:01	8:56

הילולא דצדיקיא

- כ. רבי יוסף וולטון
- כ. רבי מאיר ברנדסדורפר בעל 'קנה בשם'
- כא. רבי משה דיין, מו"ס ליקוטי חמד
- כא. רבי יצחק אייזיק, מו"ס רזא מהינמא
- כב. רבי שלמה אליעזר אלפנדרי הסבא קדישא
- כב. רבי שלמה זלמן, מו"ס מגן אבות
- כג. רבי יהושע מדינוב
- כג. רבי יוסף בבליקי, אב"ד בירושלים
- כד. רבי חזקיה פניקרלי, מרבני איטליה
- כד. רבי אליעזר צבי סאפרין האדמו"ר מקאמרנא
- כה. רבי יששכר דב ליפשיץ האדמו"ר מסטראפקוב
- כה. רבי שלמה אמסלם, ראב"ד מידלט
- כו. רבי סעדיה גאון
- כו. רבי משה חיים לוצאטו, הרמח"ל

משפיר

לדוד לימוד מעורר את שורש המצוה למעלה

כי במעשה שלמטה מתעורר שורש מעשה המצוה למעלה, כמו שידועים דברי חז"ל בזהרה 'אתערותא דלתתא מעורר אתערותא דלעילא'. ומעשה זה שנעשה למטה צריך שייעשה בקדושה גמורה.

אלא, שעם כל זה נשאלת השאלה, מדוע באמת צריך להיות כן, שהמצוה שלמעלה שורשה מתעורר רק כאשר מעשה המצוה שלמטה נעשה בקדושה, ולמה אין מציאות של התעוררות של המצוה שלמעלה בכל עת ובכל שעה.

וחשבתי לענ"ד לבאר בזה, מאחר והתורה לא בשמים היא (דברים ל, יב), שהרי התורה והמצוות מצויים כאן למטה בארץ, בעולם הזה, וכי רק כאן למטה בארץ הוא עולם המעשה הדיבור והמחשבה, ולא בעולם העליון. משום הכי העיקר נמצא כאן למטה בארץ, ולא למעלה בשמים, וכל הפעולות נעשות ומסתובבות כפי אותן פעולות אשר נעשין כאן למטה בארץ. ולכן, רק כאשר מעשה המצוה נעשה כאן למטה בעולם הזה בשלימות ובקדושה, רק אז מתעורר שורש המצוה מלמעלה, ואז מתלבשים בהם קדושה וטהרה ממרום.

ואם כנים אנו בדברינו עד הכא, הרי שלפי הדברים הללו מיושב שפיר מה שהקשנו בריש דברינו אודות הפסוק 'אם בחוקותי תלכו', כי הנה הכתוב אומר 'אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם'. כלומר, לא די בכך שאתם עוסקים בתורה או קובעים עיתים לתורה, וסתם לומדים תורה, שכן בכך אין מעשה המצוה למטה שלם, אלא רק על ידי עמלה של תורה כאן למטה, אזי מתעורר על ידי כוחה של תורה לגרום במעשה לימוד התורה שלמטה לעורר את שורש המצוה מלמעלה.

ולא רק בעצם המצוה לבדה, אלא בפרט כשמעשה המצוה של עמל ויגיעת התורה נעשה כאן למטה מתוך קדושה, אזי בוודאי בכח הלימוד הזה, יורדת שוב השפעה כנגד מלמעלה, וזה נעשה לבוש להוגה בתורה בעמל, בבחינת מה שאומרים חז"ל (זוהר הק' ח"א סו ע"א) חלוקא דרבנן, כי התורה נעשית ללבוש ממש למי שלומד תורה בעמל.

ולא זו בלבד, אלא שגם מכח לימוד התורה בעמל וביגיעה, מתעורר מלמעלה שורש כל מצוה ומצוה שהאדם עושה בעולם הזה, להיותו קשור בקשר עליון דאורייתא עם השורש שלמעלה. וכבר ידועים הדברים מדברי חכמינו ז"ל, כי אפילו שהתורה עצמה באמת לא נמצאת בשמים והיא הורדה לארץ, אבל מכל מקום רישומה נשאר בשמים מאז מתן תורה, ומאז שמשוה רבינו ע"ה למד עם הקב"ה בהר סיני את כל התורה כולה (שמות רבה פר' מז, ה), והרושם הזה מעורר מלמעלה כלפי מטה.

ואם כן, מובן שפיר, כי התורה אשר נלמדת כאן למטה מתוך עמל ויגיעת התורה, היא אשר פועלת לעורר את שורש מצוות לימוד התורה מלמעלה. ולכן נכון הדבר ללמוד תורה מתוך עמל ויגיעה דווקא, כי לימוד כזה הוא אשר פועל במעשה ממש לעורר את השורש העליון, ואז יורדות השפעות טובות מלמעלה, והם נעשין כמין לבוש - חלוקא דרבנן - לאדם זה אשר יגע ועמל בתורה.

"אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם" (ויקרא כו, ג)

רש"י מצטט בשם המדרש; אם בחוקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה. ולכאורה צריך ביאור, מהי באמת הסיבה שהקב"ה דורש מאיתנו להיות עמלים בתורה, וכי לימוד התורה בסתם ולא בביגיעה אין בכך די, והרי גם בכך מיקרי לימוד התורה. וכי מדוע שלא נזכה לכל ההטבות שהקב"ה מבטיח למי שעוסק בתורה רק בזכות זה שהאדם יקבע עיתים לתורה, מבלי שיצטרך לעמול ולהתייגע בתורה.

ועוד צריך ביאור, מדוע זה התורה מקשרת בין עמלה של תורה ובין קיום שמירת המצוות, כמו שהכתוב אומר 'אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו', והרי התורה והמצוות המה חד, שכן כל תר"ג המצוות נכתבו בתורה, ואם כן מהו הקשר הזה שהכתוב מקשר כאן בין לימוד התורה בעמל ובין שמירת וקיום המצוות, והוא ככפל לשון.

ונראה לענ"ד בביאור הענין, בהקדם דברי הזוהר הק' בפרשתנו (ח"ג קיב ע"ב), ואלו דבריו: בוא וראה, בלק היה חכם וגדול המכשפים במעשי דיו יותר מאשר בלעם. וכך למדנו, כי כל מה שאדם רוצה לעשות בעולם הזה בעבודת הקב"ה, הוא צריך לעורר במעשה המצוות שהוא עושה למטה את שורש המצוה שלמעלה. כי במעשה המצוה שלמטה מתעורר שורש מעשה המצוה למעלה, ומעשה זה שנעשה למטה צריך שיהיה בקדושה. וכבר ביארו החברים את הדבר הזה. ואולם, במקום שאין בו מעשה המצוה, יש בו דיבור של מצוה, ואז בדיבור הפה תלוי המעשה לעורר את שורשו למעלה.

ואודות כך, ממשיך הזוהר הק' ואומר, כי כמו שאנחנו צריכים לעורר את הקדושה העליונה במעשה או בדיבור, כמו כן אלו אשר באים מסטרא דטומאה, מצד חלק הטומאה, גם הם צריכים לעורר את הצד שלהם במעשה או בדיבור פה. ואם כן, אפילו שבלעם היה מכשף גדול, והוא היה המכשף הגדול ביותר מכל המכשפים שבעולם, הרי שבלק בן בעור היה מכשף עוד יותר גדול ממנו, מבלעם. דהיינו, בלק היה גדול ב'קסם' מכל הכישרוף, ואילו בלעם היה גדול ב'נחש', כי קסם ונחש הם שתי מדרגות שונות. שכן 'קסם' תלוי במעשה, ואילו 'נחש' אינו תלוי במעשה כלל אלא רק בהסתכלות העיניים ובדיבור הפה, ואז מתעוררים עליהם רוח הטומאה להתלבש בהם, והוא (המכשף) עושה את מה שהוא עושה כדי להזיק לבני אדם.

אבל ישראל הקדושים אינם כאלו. אלא כולם קדושים, וכל מעשיהם המה לעורר עליהם את רוח הקדושה, כמו שנאמר (ישעיה לב, טו) 'עד יערה עלינו רוח ממרום'. ועל זה נאמר (במדבר כג, כג) 'כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל', כלומר, אצל בני ישראל לא קיים לא הכישרוף של 'נחש' ולא הכישרוף של 'קסם', משום שבני ישראל נמצאים ואחוזים בצד הקדושה העליונה, וכל מעשיהם באים בקדושה, וקדושה מתעוררת עליהם והם מתלבשים בה, במידת הקדושה. ע"כ דברי הזוהר הק'.

חזינו אפוא מדברי הזוהר הקדושים הללו, עד כמה האדם צריך לעורר במעשה המצוה שהוא עושה למטה, את שורש המצוה שלמעלה,

דברי הנמים

פרפראות לפרשה
משולחנם של חכמי התורה

הלקח המעשי מבואו של הנגיף

בדברי חיזוק שנשא הגאון רבי שמעון גלאי שליט"א, ציטט את הכתוב במפרשים, שהקב"ה נתן מכה כדי לעורר את מצרים, וגם כשנתן מכה לעם ישראל זהו על מנת שנתעורר מזה. הקב"ה נתן לנו מכה כואבת, וכמו שאבא נתן מכה לבנו: אם הוא ער - המכה היא כדי להכאיב, ואם הוא יושן - זה כדי להעיר! וכתוב "עמו אנכי בצרה", אז וודאי אין רצון הקב"ה להכאיב אלא רק לעורר אותנו!

אמנם אין אנחנו יודעים דרכי שמים, אבל שלא יהיה שום בלבול, וודאי הקב"ה נתן את המכה כדי לעורר אותנו, וכמו אצל הנביאים, שהקב"ה אמר שאם לא ישמעו בקולם אז ח"ו יצטרך בעצמו להביא מכות כדי לעורר, אבל הכל במידה כנגד מידה.

הרב גלאי הציע להתחזק בבין אדם לחברו להזהר בעניין, ובפרט בשמירת הלשון מלדבר על חברו. בשנה האחרונה שמענו את קול ד'! אנחנו צריכים להתעורר! כל כך הרבה חולים, מי שמע פעם על מכות הנשמה, על אקמו, מי ידע בכלל מה זה, כשבטלפון הזה המונח על השולחן התקשרו כל הזמן אנשים וביקשו בדמעות: "הרב, תתפלל עלינו, קשה לנו לנשום!". עד היום חשבנו שנשימה זה דבר של מה בכך, ופתאום מבינים כמו שאמר מו"ח הגר"י אברמסקי: "ואני ברוב חסדך" - איזה חסד ד' שאנחנו יכולים לנשום, פתאום מרגישים שהנשימה היא מהקב"ה!

"היה יהודי, מספר הגר"ש גלאי, שהתפלל איתנו כאן בביהכ"ס, ויום אחד שמתי לב שבתיק הטלית והתפילין הוא מחזיק צמיד של בית חולים. שאלתי אותו מה זה? והוא אומר לי: "הייתי כמה ימים מאושפז וב"ה שוחררתי. איך אזכור להודות להקב"ה על כך? אני שם את הצמיד עם הטלית והתפילין, שכל בוקר כשאני מגיע לבית כנסת - אזכור את חסדי ד' ששוחררתי מבית חולים!..."

אני חושב, שגם זה שהגיעו חיסונים - זה חסד ד' גדול עלינו. הרי הקב"ה לא רוצה שתם להכאיב לנו, הוא בסך הכל רוצה להעיר אותנו משנתנו, ואם "שובו אלי" אז "ואשוב אליכם", וממילא חסדי ד' שכאן בארץ הקודש הגיעו מהר החיסונים, כל כך הרבה תורה למדנו, למרות כל המצבים הקשים וכל הסגרים שהיו, התעוררו, וממילא הקב"ה שלח לנו את החיסונים כישועה ורחמים".

ומה הלקח המעשי שלנו מכך?

צריך לדעת איזו מתנה גדולה זו, שאפשר ללכת לבית הכנסת, ובית הכנסת זה מקום תפילה בלבד! ובמיוחד בזמן התפילה. ראינו כמה חודשים ארוכים, שלא יכולנו להתפלל בתוך בית הכנסת, ומזה נבין איזו מתנה טובה זו, לזכות להגיע ולהתפלל בבית הכנסת. נבין איזו זכות זו לנשום בכוחות עצמנו. זו היתה המטרה של הקב"ה במגפה ששלח אלינו, לעורר אותנו לראות שדברים שהיו נראים פשוטים כל כך, הם לא פשוטים, ונכיר כמה טוב וכמה חסדים הוא משפיע עלינו.

ולכן מאד חשוב להתחזק בהודאה לבורא עולם על הישועה ששלח לנו, ולדעת ולהכיר כעת יותר, שכל מה שעד לפני שנה היה נראה לנו דבר פשוט, הוא לא פשוט כל כך. צריך שיצא משהו מעשי משנת הקורונה. כל בוקר שיהודי קם ואומר: "מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמתך", האמירה צריכה להיות אחרת. אחרי שלמדנו מה זו נשימה, לכמה יהודים היה קשה לנשום, ה"מודה אני" חייב לקבל משמעות אחרת! אי אפשר להישאר כמו שהיינו קודם. תודה לך בורא עולם שנתת לנו נשימה ואנחנו יכולים לנשום!

הגר"ש גלאי שליט"א מסיים מעין הפתיחה: "מודה לשעבר וצועק על העתיד לבוא" - לכאורה זה סותר את הנימוס, הקב"ה נתן לך ואתה מבקש כבר הלאה?! והתשובה היא שזה חלק מההודאה! לבקש שהקב"ה ימשיך להרעיף עלינו מחסדו - זו ההודאה הכי גדולה! כידוע מדברי הגאון הגדול ר"י הוטנר זצ"ל, שבלשון הודאה יש גם מלשון תודה וגם מלשון מודה במקצת. אנחנו מודים להקב"ה על כל הטובות שעשה עמנו, ומתפללים על העתיד שאנחנו יודעים שרק הקב"ה יכול לתת לנו, ורק הוא משפיע עלינו את כל הטוב, ומבקשים שימשיך להשפיע עלינו.

ארחות ישראל

הליכות והלכות בין אדם לחברו

אהבת התוכחה

אחד מהדברים שהתורה נקנית בהם היא "אוהב את התוכחות", והיא היא בנין אישיותו הרוחנית של עובד ה'.

כל המקבל תוכחה ושומוע לקול מוכיחו - זאת מידה עליונה הכוללת כל הטובות והיא סיבה לקיום כל התורה כולה. וכך אמר החכם מכל האדם "אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים ילין". וכמאמר הנביא ישעיה "הטו אזניכם ולכו אלי שמעו ותחי נפשכם".

במסילת נעלה

שביבי אמונה ובטחון
מפקנסו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הקדים רפואה למכה

תלמידי היקר מר גבי אלבו הי"ו סיפר לי שניגש אליו יהודי ממרסיי שבצרפת ושאל אותו האם הוא לומד בשיבתו של הרב פינטו. כשהשיב לו תלמידי בחיוב ביקש היהודי לשתפו בסיפור מפעים שארע עימו.

וכך סיפר:

"לפני מספר שנים, שמעתי במרסיי שהרב פינטו שליט"א נמצא במקום שהוא עורך קבלת קהל. כדרכם של יהודים ביקשתי להתברך מפיו, ולפיכך הגעתי למקום בו נערכה קבלת הקהל והמתנתי עד שיגיע תורי להיכנס אל הרב.

כשהגיע תורי ונכנסתי לחדרו של הרב, הרים הרב את ידו וברך אותי בבריאות אינתה ובשמירה משמים.

באותם רגעים לא הבנתי כלל מהי כוונתו של הרב בברכתו שאזכה לבריאות ולשמירה, הרי אני צעיר, חזק ובריא בגופי. אולם כבר באותו ערב קיבלתי תשובה לתמיהתי. היה זה בזמן שסעודתי את ארוחתי - כשלתפע פתאום ללא כל הודעה מוקדמת קיבלתי התקף לב.

מיד באותו רגע נזכרתי בברכתו של הרב שליט"א, וכך חיזקתי את עצמי שבעזרת ה' יתברך אשוב לאינתי, בזכות הברכה שניתנה לי בבוקר אותו היום מכבוד הרב שליט"א."

זה היה סיפורו המפעים של היהודי ממרסיי.

אמונתו התמימה של היהודי בברכת הצדיקים ובדבריהם, גם כאשר הם אינם מובנים לו, היא ששמרה על היהודי מהתקף הלב שעבר ובזכותם זכה להינצל.

במה מפטירין

הפטרות השבוע: "ה' עזי ומעזי" (ירמיה טז)

הקשר לפרשה: בהפטרות מוזכר ענין הפורענות שיביא הקדוש ברוך הוא על ישראל באם לא ילכו בחוקותיו ולא ישמרו את מצוותיו, שהוא מענין התוכחה המוזכרת בפרשה המנבאת את הרעה שתקרה לשונאי ישראל אם חלילה לא יקיימו את חוקי התורה ומצוותיה.

מז האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הקב"ה נותן לאדם גשמיות לקיום המצוות

"אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם" (ויקרא כו, ג)

אמרו חכמינו ז"ל בשבח תלמידי החכמים (ברכות סד, א); תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. ופירש רש"י משיבה לשיבה וממדרש למדרש, והיינו אם בחוקותי תלכו. ועל ידי שקיים את בחקותי תלכו, זוכה ובא לידי ואת מצוותי תשמרו, שהוא קיום כל המצוות. ועל ידי שהוא רגיל בתלמוד תורה, מביאו הרגלו לידי קיום כל המצוות, לא כן מי שרגיל בחיי שעה, הרגלו מונע בעדו מלקיים מצוות התורה שהן חיי עולם, לפי שאינו עמל בהן כלל ועיקר. וזה מה שאמרו שכן מצוה מצוה, שבשעה שהאדם מקיים מצות עמלה של תורה, נותן לו הקב"ה שיהא יכול לקיים את שאר כל המצוות כולן, ועל ידי כך יתרבה שכרו לעולם הבא.

וכיצד יכול האדם לבא לידי קיום המצוות כולם? על ידי שהאדם עמל בתורה על מנת לשמור ולקיים, כמו שכתב רש"י, נותן הקב"ה לאדם גם חיי שעה בעולם הזה שיהא סיפק בידו לקיים המצוות כולם, קלה כחמורה. כי הרבה מצוות תלויות בגשמיות, כגון מצות לקט שכחה ופאה, מעשרות, ביכורים, והקב"ה נותן לאדם העמל בתורה כדי שיוכל להיות שומר ומקיים, כי היאך יקיים את המצוות בלי גשמיות, בלי נכסים, הלכך הקב"ה נותן לו כל אלו כדי שיהא סיפק בידו לקיימן. לפי שכל מי שעמל בתורה זוכה לקיים את כל המצוות, הרי מקבל זה חיי שעה מדין, ולא לשם שכר, רק בכדי שיהא סיפק בידו לקיים המצוות כולם.

וזהו שנאמר "ונתתי גשמיכם בעתם". 'גשמיכם' היינו גשמיות, כלומר שהקב"ה נותן לאדם את הגשמיות הנצרכת לקיום המצוות. ובשעה שהקב"ה פותח את אוצרו הטוב, הוא משפיע ביד רחבה, כענין שנאמר על ידי הנביא (מלאכי ג, י) "והריקותי לכם ברכה עד בלי די". כלומר, אף יתר על מה שהאדם צריך כדי לקיים את המצוות על ידם, והוא נותן וחוזר ונותן, בבחינת הורקה, עד בלי די, לפי שהאדם הוא ראוי לכך.

אבל מי שאינו עוסק בתורה מתוך עמל, אינו ראוי שיהא הקב"ה נותן לו חיי שעה, שכן אינו עמל ואינו מספיק בידו לקיימם, כי רק מי שהוא עמל בתורה יכולת בידו לקיים המצוות כולן. ואם יאמר אדם לפני בית דין של מעלה בשעה שיכניסו אותו לדין בסוף ימיו, עני הייתי ולא היתה יכולת בידי לקיים המצוות מתוך עוני, בית דין של מעלה משיבים אותו, מתוך שלא היה לך כדי פרנסתך מכלל שלא היית עמל על דברי תורה, אלמלי עמלת על דברי תורה היה הקב"ה נותן לך כדי מחייתך כדי שתוכל לקיים את המצוות, מפני שאין הקב"ה נותן גשמיות אלא על מנת לשמור ולקיים, ואמרו (קידושין פב, א) הרעותי מעשי וקפחתי את פרנסתי.

ואם יאמר לך אדם, הרי עניינו ראות הרבה שאינם עמלים בתורה ויש להם עושר, אף אתה אמור לו, כבר השיבו על הדבר רבותינו בעלי התוספות (דעת זקנים במדבר לב, א) זה לשונם: שלש מתנות ברא הקב"ה בעולמו, חכמה וגבורה ועושר, זכה לאחד מהם, זכה לכולם, ואימתי, בזמן שהם באים מכח חכמת התורה ויראת השם, אבל בענין אחר אין גבורת ועושר האדם מועיל לו כלום. וכך אמר הנביא ירמיה (ירמיה ט, כב) "אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגיבור בגבורתו כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי".

שבת שבתון

א. פירות של שביעית מותרים באכילה כל זמן שאותו סוג של הפרי מצוי עדיין בשדה, אבל אם כלה אותו סוג מן השדה, חייבים לבער את כל הפירות מאותו מין הנמצאים בבית, שנאמר "ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול". ודרשו חז"ל, כל זמן שחיה אוכלת ממין זה בשדה, אתה אוכל ממה שבבית, כלה לחיה מן השדה, חייב לבער אותו המין מן הבית. והביעור נעשה על ידי הפקרה וכשהגיע זמן הביעור אין ליהנות מפירות של שביעית, אלא צריך להפקירן.

ב. חובת הביעור חלה רק על פירות וירקות שיש בהם קדושת שביעית. ואף ששנת השמיטה היא מא' תשרי עד כ"ט אלול, מכל מקום לענין קדושת שביעית בגידולי הארץ הולכים אחר זמן הגידול. והיינו, פירות, תבואה וקטניות שחנטו [שבצמחו שיעור שחייבין במעשר] קודם ראש השנה של שביעית, אפילו קוטפן בשביעית, אין בהם קדושת שביעית. אבל אם הגיעו לעונת המעשרות אחרי ראש השנה של שביעית, אף שגידולן היה אחרי השביעית, נוהג בהן קדושת שביעית, ובתבואה וקטניות נוהג בהן איסור ספיחין.

ג. חובת הביעור חלה רק על פירות וירקות שיש בהם קדושת שביעית וישגדלו וחנטו ונבטו בשביעית ונלקטו בזמן מסוים. ולכן פירות שחנטו בשביעית ונלקטו מהעץ רק בשנה השמינית, מצוה להפקירם, ואפילו בשמינית.

ד. פירות הדר שחנטו בששית אפילו נלקטו בשביעית, אין בהם קדושת שביעית, וחייבים בתרומות ומעשרות. אבל אם חנטו בשביעית אפילו נלקטו בשמינית, יש בהם קדושת שביעית, ופטורים מתרומות ומעשרות כדין כל פירות שביעית, כשהפקירן בעל השדה.

ה. ההפקר חל על היבול בלבד, שהוא הפירות והירקות, ולא על הזמורות הענפים והעצים.

ו. לאחר זמן הביעור, אם לא הפקירם בזמן הביעור, חייב לבערם ואסורים באכילה לכל אדם. אולם אם לא הפקיר מתוך אונס ושכחה, יפקיר כשזכר והפירות מותרים באכילה.

ז. ההפקר שעושים צריך להיות בפני שלשה [מאוהבין], ויש אומרים שצריך להוציא את הפירות שברשותו ולהניחן על פתח ביתו, ואומר: אחינו בני ישראל, כל מי שצריך לטיול יבוא ויטול. וחוזר ומכניס לתוך ביתו, ואוכל והולך עד שיכלו. ויש אומרים שאין צריך להוציא מרשותו לרשות הרבים, ודי בכך שיוידע שמפקירו בפני שלשה. וכן עיקר לדינא.

ח. גם לאחר הביעור הנ"ל, שהפקיר את הפירות וחזר וזכה בהם הוא או אחרים, נוהגים בהם קדושת שביעית.

ט. כשם שחלה חובת ביעור על פירות שביעית, כך חלה חובת ביעור גם על דמי שביעית, כגון שמכר ענבים וקיבל דמים, הרי הדמים חייבים בביעור כשיגיע זמן הביעור של הענבים.

י. פירות שאין ידוע בבירור זמן ביעורם, יש אומרים שיערם [יפקירם] מיד ביום שהתעורר הספק, ויוכל אחר כך לזכות בפירות ולאוכלם, ולמחרת יחזור ויפקירם ויזכה בהם, וכך ינהג כל יום עד שיצא הספק מלבו, וידע שכבר עבר זמן ביעורם. ויש אומרים שכשיש ספק מתי זמן הביעור לא מועיל שמפקיר אם חוזר וזוכה בהם, אלא יפקירם ולא יזכה בהם עד לאחר שידע בבירור שהגיע זמן הביעור.

יא. כיון שעצה זו קשה לביצוע, על כן נהגו להפקיר את הפירות ביום תחילת הספק, ולהכניסם לבית בחזקת מופקרים, כלומר שיתכוין שלא לזכות בפירות אלו כל זמן הספק. וצריך להודיע בזמן ההפקר, שאף על פי שהוא מכניס את הפירות לביתו, הרי הם מופקרים ועומדים, והרשות לכל אדם לבוא ולקחתם בכל עת שירצה.

הידודי הפרשה

חידודים לפרשת בחוקותי

1. כמה מתנות ברא הקב"ה בעולמו?

2. מה דרש הסבא קדישא מהפסוק "הראיני את מראייך"?

תשובות יש לשלוח עד יום שני למייל: 26@hpinto.org.il

משיורי כנסת הגדולה

'הסבא קדישא' רבי שלמה אליעזר אלפנדרי זצ"ל

דמות ענקית של גאון ישיש וקדוש משיירי כנסת הגדולה, היה הרב שלמה אליעזר אלפנדרי זצ"ל. נערץ על גדולי מזרח ומערב היה, ולפתח ביתו שיחרו גדולי חכמי הספרדים, אדמור"י אשכנז וגאוני ליטא. בצעירותו התכתב עם ענקי הרוח: הגאון רבי עקיבא איגר וחתנו ה'חתם סופר'. כיהן כרבה הראשי של דמשק ושל צפת, ובסוף ימיו עלה ירושלימה, שם הוסיף להקרין מהוד תורתו וקדושתו על הסובבים אותו. בן מאה וחמש עשרה שנה עלתה נשמתו הטהורה השמימה.

רבי שלמה אליעזר נולד בסביבות שנת תקע"ה באיסטנבול שבתורכיה, לאביו רבי יעקב אלפנדרי. משפחת אלפנדרי היתה משפחה מיוחסת, ולפי דברי מו"ח החיד"א, התייחסו לבצלאל בן אורי בן חור, שהיה משבט יהודה.

רבי שלמה אליעזר התייתם מאביו בהיותו צעיר לימים. מאידך, אמו שהיתה חכמה ולמדנית, ולימדה את בנה הקטן שלמה אליעזר בילדותו - זכתה לאריכות ימים, ונפטרה בת שמונים שנה.

את עיקר חכמתו, רכש רבי שלמה אליעזר, בכוחות

עצמו. עמל של תורה, השקיע בלומדו תורה בשיטת הפשט הישר, כדרכם בקודש של גדולי חכמי הספרדים. במשך שנים רבות התבודד במקומות סתר, שם למד תורה באין מפריע. בשתי תכונות יסוד הוא ניחן - בחריפות מופלגת ובכוח זיכרון מיוחד. את כל מה שלמד וקרא, 'צילם' במוחו, כבוד סוד שאינו מאבד טיפה.

הגרש"א אלפנדרי לא הסתפק בלימוד תורה, אלא נטל חלק גם בעניני הקהילה. בשנת ת"ר, היתה עלילת דם בדמשק, והוא סיפר לגאון רבי חיים אלעזר שפירא - האדמו"ר ממונקאטש - כי גם הוא היה בין ראשי הלוחמים לביטול עלילה שפלה זו, שהרעיש בזמנו את העולם היהודי, ואשר בוטלה כידוע, אחרי התערבותו הנמרצת של ר' משה מונטיפיורי.

ראשי קהילת היהודים בדמשק הספיקו להתוודע לרבי שלמה אליעזר, שביקר פעמים אחדות בעירם, בעקבות עלילת הדם, ולהכיר את גדולתו בתורה. כעבור מספר שנים, הציעו לו את תפקיד הרב הראשי, אבל הוא לא רצה לכהן ברבנות, ודחה את הצעתם.

יחד עם גדולתו העצומה בתורה, היה הרב עניו גדול. הוא התרחק מהשררה ומהרבות. גם בגדיו היו פשוטים. הוא לא חבש לראשו מצנפת או תרבוש, כמנהג חכמי העיר, וגם לא לבש גלימא דרבנן. מאידך, היה זהיר תמיד, שבגדיו יהיו נקיים ופשוטים, כבגדיהם של פשוטי העם.

הגרש"א אלפנדרי היה נערץ על ידי כולם - יהודים וגויים כאחד. אחד העניינים שהתערב בהם בצורה נחרצת - על אף שלא שימש ברבנות באופן רשמי - הוא ענין גיוס יהודי תורכיה לצבא. רוב חברי המועצה הרוחנית הודיעו ליהודי המדינה, כי עליהם להתגייס לצבא התורכי. הגרש"א אלפנדרי ושני רבנים נוספים, לא חתמו על ההודעה הזו. מאידך, הודיע הרב, כי השלטון התורכי עשה הסכם עם יהודי המדינה - אשר באו אליה בעת גירוש ספרד - שלא יכפו על היהודים שום ענין העלול לפגוע בדתם. לכן, ההתגייסות לצבא, עלולה לגרום בעיות רבות של חילול שבת, מאכלות אסורות ועוד.

הרב שמעו כי אחד מגבירי הקהילה המקורב למלכות, מעורב גם הוא ביוזמה לגייס את היהודים לצבא. הוא

הלך לביתו וניסה לדבר על לבו, שיחדול מפעילותו זו, הנוגדת את חוקי התורה. הרב לא הסתפק בדברי נועם, אלא גם השתמש ב'מקל חובלים', באיימו על האיש העשיר, שאם לא ישמע לדברי הרב, ייענש קשות. יהודי זה, התחצף נגד הרב ולא אבה לשנות את עמדתו.

כעבור זמן קצר, כאשר הלך הלה לארמונו המלך, כדי להמשיך בטיפול ענין הגיוס לצבא, התעלף פתאום ומת מיד. בעת שערכו לו הלוויה, נתן הרב הוראה, כי אף חכם לא יספיד אותו. גם בקשת בניו של הנפטר, וגם בקשת השלטונות להתיר את ההספד - הושבו ריקם. הרב ענה להם בקצרה: "עבד מלך אני, עבד מלכו של עולם, ואת כבודו בלבד אני דורש".

מלך תורכיה עבד-אל-חמיד כעס מאוד על התערבותו של הרב אלפנדרי, בענין הגיוס לצבא, ושלח לקרוא לו לארמונו. ברם, בעת שראה את פני הרב, שהיה דומה למלאך ה' צבאו-ת, לא עשה לו כל רע. בסופו של דבר, התבטלה גזירת הגיוס לצבא, בגלל מחלוקת פנימית שהיתה בין שליטי המדינה. בעקבות המאורע הזה, החליט הרב לעזוב את מדינת תורכיה, וניאות לקבל עליו את תפקיד הרב הראשי בדמשק. המלך העניק לו 'פירמאן', ועל פיו נתמנה ל'חכם באשי' בדמשק וסביבתה.

רבי שלמה אליעזר, כונה בתואר הנעלה 'הסבא קדישא'. מסופר שכשבאו אליו תלמידי ישיבה מגולח-זקן, לדבר עמו בדברי תורה, סירב הסבא לשוחח עמם, והיה אומר להם: בתחילה "הראיני את מראייך" (היינו עם חתימת זקן), ורק אחר כך "השמיעני את קולך".

על אף גילו המופלג - מאה ועשר שנים - היה במצב גופני טוב, וכמאמר חז"ל: "הצדיקים ככל שמזקינים דעתם מתיישבת עליהם". חסידים ומעריצים רבים הקיפוהו, ובדחילו ורחימו היו מנשקים את ידיו.

רבבות יהודים השתתפו בהלווייתו שנערכה ביום פטירתו - יום שלישי כ"ב אייר תר"ץ, וחכמי ירושלים גזרו על "ביטול מלאכה ונעילת חנויות" בעת ההלוויה. כולם ליוו את הסבא קדישא דוממים למנוחת עולמים להר הזיתים, שם נקבר בחלקת החסידים'.

מעוניין לזכות את הרבים ולהפיץ את העלון "פחד דוד" באזור מגוריך?
פנה עוד היום ע"י שליחת מייל ל:
mld@hpinto.org.il
ותזכה בברכת הצדיק
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

לקבלת דבר תורה יומי
מאת מורנו ורבנו
כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
ניתן לשלוח הודעה
אנגלית +972587929003 • צרפתית +16467853001
ספרדית +541141715555 • עברית +972585207103

שמעו
ותחי נפשכם

שמעו וראו כי טוב ה' - מודעה רבה לאורייתא

בסייעתא דשמיא מעתה ניתן להאזין לשיעורי מורנו ורבנו כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א - בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית

באתר קול הרשון ובמספר ישיר 0733-718-144

בקרוב יהיה ניתן לקבל חוברת קטלוג מפורט, כל שיעור עם מספר ישיר, ניתן לקבלו במייל: mld@hpinto.org.il

מסודר
לפי פרשות
השבוע, חגים
ונושאים שונים.